

[Morten Lange.]

alene om, hvor placeringen skulle være, men også om, hvorledes indholdet i en sådan ny landbohøjskole skulle lægges til rette.

Jeg må altså sige, at de årsager, som forelå ved lovens vedtagelse for snart mange år siden, stadig væk foreligger i dag. Men nu ser vi altså ikke desto mindre, at her har vi et forslag, som på en meget ejendommelig vis annullerer en af dette folketing med allerstørste omhu taget beslutning. Jeg kan i hvert fald dårlig erindre fra den tid, jeg har siddet i dette ting, at nogen sag i den grad har været kulegravet. Alle tænkelige varianter blev lagt på bordet. Alt blev nøje analyseret af et overordentlig skeptisk udvalg. Når det på den baggrund kan ske, at der ingenting kommer ud af det hele, altså at nogle instanser i dette land forhindrer, at en lov kommer til at træde i kraft, sådan som den er vedtaget, så må vi på en eller anden måde prøve at lære et eller andet af det.

Nu må vi jo erkende, at omendskønt dette folketing som bekendt har alle tænkelige magtbeføjelser i dette land, i hvert fald hvad lovgivningen angår; så ved vi godt, at en gang imellem er der forskellige ting, vi har svært ved at holde styr på: Vi kan ikke rigtig lovgive om klimaet — det indrømmer vi beredvilligt — og der er åbenbart også mere end det; der er også en del menneskeskabte ting, det er svært at lovgive om.

Jeg tror, én af de ting, vi kan lære af det, selv om det åbenbart ikke rigtig er gået helt ind i tankgangen hos nogle ordførere; er, at når vi ikke har kunnet gennemføre opbygningen af en halv landbohøjskole, så var et forsøg på en total flytning formodentlig endt i en total katastrofe. Hvis folketinget havde været så letsindigt at følge de mange, som ved vores oprindelige behandling talte for en fuldstændig flytning af landbohøjskolen til Odense, så tror jeg, vi i dag eller måske endda for nogen tid siden havde stået i en langt mere kaotisk situation; nemlig virkelig at måtte omgøre et eller andet, som var i gang, og som havde vist sig håbløst. Jeg tror, det er én af de ting, vi kan lære af det.

Men derefter må vi prøve på at lære noget mere. Jeg mener, at det folketinget i sin tid besluttede, var en rimelig og velovervejede beslutning. Hvorfor bliver der så ingenting ud af det? Ansvaret må naturligvis

ligge på ministeren. Så vidt jeg husker, er der i perioden sket en ressortfordeling, så det muligvis kræver en vanskelig procedure at finde frem til, hvilke ministre der skal hænges for det. Jeg beder ikke om rigsret, men kun om, at man finder ud af, hvor ansvaret egentlig skal placeres. For naturligvis havde det været muligt at gennemføre det forslag, som vi ophøjede til lov her i folketinget. Vi må have en nøje redegørelse for: hvad er det for kræfter, som har forhindret, at vi arbejdede os frem, sådan som loven skitserer det? Som sagt, i studentertal og i, hvad der ellers måtte foreligge for os, er der nøjagtig de samme argumenter, som da vi vedtog loven. Nu må vi have at vide: hvad er det for kræfter, der er blevet sat i gang; så vi ikke har fået den udvikling, dette ting har bestemt? Det er en alvorlig sag.

Jeg erindrer ikke nogen andre tilfælde, hvor dette ting i den grad har måttet omgøre sin egen lovgivning. Derfor forekommer det mig, at inden vi kan tage endelig stilling til forslaget, må vi i udvalget have en meget, meget omhyggelig dokumentation. Jeg er ikke tilfreds med en dokumentation af, at det vil blive meget dyrt osv., for det hører nemlig med til den slags hindringer, man på den ene eller den anden måde kan sørge for kommer til at optræde. Hvis folketinget lægger et budget, så er det naturligvis meningen; at vi inden for dette budgets rammer skal have en eller anden enhed, der kan bruges, og så kan det ikke nytte noget, man bagefter kommer og siger: det bliver nok ti gange så dyrt. Det er ikke den vare, vi har bestilt.

Jeg tror, det giver os anledning til adskillig overvejelse, som har at gøre med udbygningen af de højere læreanstalter i det hele taget; som har at gøre med mulighederne for, at dette folketing overhovedet kan gå ind i planlægningen, som har at gøre med, at der overhovedet kan være nogen som helst rimelighed i at behandle den næste sag på dagsordenen i dag. Derfor tror jeg, at udvalgsarbejdet med dette, som man kan synes, meget lille lovforslag kan blive en meget interessant og spændende sag til bedømmelse af: hvad har dette folketing overhovedet mulighed for at gennemføre af planlægningslovgivning?

For mit eget vedkommende skal jeg blot gentage, at de årsager, jeg i sin tid accepte-